

Knopper av noen norske løvtrær og større busker

alm ask bjerk bøk eik hassel hegg lind lønn

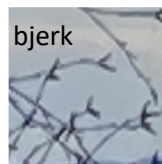
kirsebær/morell svart- og gråor osp rogn selje syrin rødhyll

Edelløvtrær = varmekrevende

Eik (sommereik) og bøk er edelløvtrærnes svar på «furu og gran», da de tåler skrin jord, men krever varme. Hassel og svartor er noe mer næringskrevende, og svartor vokser fuktig. Næringskrevende edelløvtrær er alm, ask, lind, lønn (spisslønn).

Ikke edle løvtrær, det vil si nøysomme:

bjørk, osp, rogn, selje, hegg og gråor (gjerne fuktig). Kirsebær, villmorell, rødhyll og syrin regnes ikke blant de vanlige løvtrærne, men er tatt med da de kan dukke opp i skogen de også.

bjerk

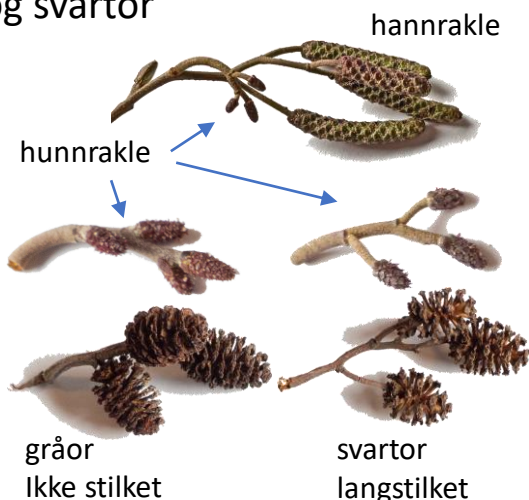
or

Bjerk, or og hassel har rakler. Bjerk med få i tuppen av tynne greiner, hassel med parvis, flere langs greinene og or i toppen av treet med flere mørke rakler.

hassel

Forskjellen på raklene til gråor og svartor

eik

bøk

Bøk og eik har ofte gamle blader på greinene. Kirsebær/morell kan også ha en del blader hengende.

lønn

rødhyll

syrin

Rødhyll, lind, lønn og syrin kan ha stilker etter blomsterklaser eller frøstander eller frø hengende igjen fra høsten.

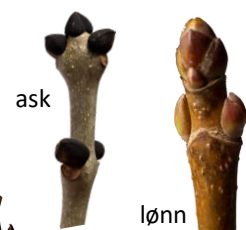
Nøkkel til de 14 vanligste løvtrærne

Hentet fra Norsk Botanisk Forenings Nettflora. Nøkkelen lagt ut av Jan Wesenberg, 1999, bilder E. Nordhagen http://nhm2.uio.no/botanisk/nbf/nettflora/Vinterflora_guide.htm

1 Knoppene motsatte

- 2 Knoppene svarte, årsskuddene grågrønne: **ask**
(noen ganger sitter de ikke helt nøyaktig rett ovenfor hverandre)
- 2 Knoppene grønne eller rødaktige, årsskuddene lyse/gråbrune: **lønn**

Om motsatte knopper: det er lettest å se at knoppene er motsatte på langskudd hos yngre individer. Hos velvoksne trær er det nesten bare kortskudd og årsskuddene har svært få knopper, ofte bare en stor endeknopp med to ørsmå sideknopper rett nedenfor. Det mest påfallende kjennetegnet for lønn blir da at greinene påfallende ofte er gaffeldelte, og ender i to "fingre" med hver sin endeknopp)

selje

1 Knoppene spredte

- 2 Knoppene med bare ett knoppskjell, som danner en "hette" rundt hele knoppen, tykke rակlekknopper mist på greina, tynne gren/blad ytterst: **selje**

Om ett knoppskjell: hos or kan knoppskjellene om vinteren være så hardt sammenpressete at det ser ut som det bare er ett knoppskjell. Or har stilkete knopper med mørkebrune (nesten over i lilla) knoppskjell, mens selje har sittende knopper med gulaktige eller brune knoppskjell)

- 2 Knoppene med to eller flere knoppskjell

- 3 Knoppene stilkete: **or**

Om stilkete knopper: for å være sikker på denne karakteren bør en se på et langskudd (årsskudd med sterk lengdevekst), for eksempel rotskudd eller de ytterste greinene (siste års skudd) på en ung busk i god vekst. Er knoppene her tydelig stilkete, er det or. Grunnen til at vi presiserer dette, er at mange andre arter har sidekvister med undertrykt lengdevekst, såkalte kortskudd, og erfaringsmessig blir disse tolket som stilkete knopper. Hos disse artene vil knoppene på siste års langskudd være ustilkete).

- 3 Knoppene ustilkete (men se kommentaren ovenfor)

- 4 Med knopper av to tydelig ulike fasonger

- 5 Knopper mørke, ikke glinsende. Ytterst på årsskuddene er det spisse knopper, lenger inne avrundete: **alm**
- 5 Knopper gulbrune, svært glinsende. Årsskudd gulbrune. De fleste knoppene er sylkvasse, men noen knopper er større og mer butte: **osp**

- 4 Knoppene mer eller mindre like i fasong, men kan ha noe ulik størrelse

- 5 Knoppene svært utpreget tilspissete, i noen tilfeller slik at knoppspissen er stikkende

- 6 Knoppene lysebrune, svært mye lengre enn breie, svært mange skjell: **bøk**

- 6 Knoppene tydelig breiere ved eller nær basis og avsmalnende mot spissen

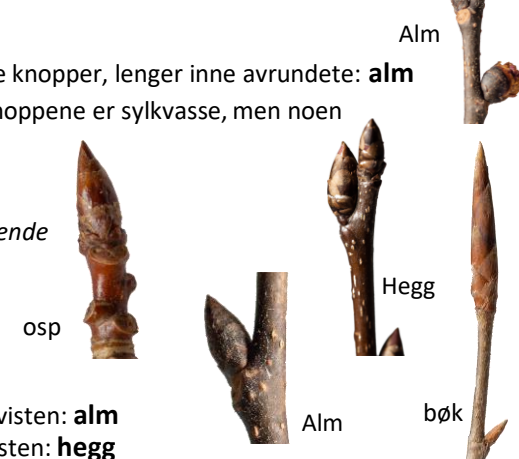
- 7 Knoppene lysbrune-gulbrune, utpreget blanke og glinsende: **osp**

- 7 Knoppene mørkebrune, relativt matte

- 8 Knoppene og årsskuddene korthårete. Knoppene spriker noe ut fra kvisten: **alm**

- 8 Knoppene og årsskuddene snaue. Knoppene temmelig tiltrykte til kvisten: **hegg**

årsskuddene mørkebrune med utpregete, lyse prikker.

- 5 Knoppene mer rundaktige, eller hvis de er avlange og avsmalnende mot toppen, så gir de likevel ikke inntrykket av å være utpreget tilspissete

- 6 Knoppene lysbrune, med svært mange skjell som sitter i fem rekker, slik at knoppen blir femkantet å se på fra tuppen, mange knopper i grentuppen: **eik**

- 6 Knoppskjellene ikke i fem rekker, knoppen ikke femkantet sett ovenfra

- 7 Knoppene brunsvarte, avlange og ofte påfallende store, som regel delvis dekket av gråaktig filt. På langskuddene er det påfallende langt mellom knoppene: **rogn**

- 7 Knoppene gir et rundaktig synsinntrykk (selv om de kan være litt tilspissete), mindre, uten grå filt

- 8 Knopper med bare to knoppskjell, der det ene er svært kort og står litt ut. Knoppen minner derfor om en **polvott** i fasongen. Både knopper og årsskudd er påfallende blanke, på soleksponte steder gjerne utpreget rødfargete: **lind**

- 8 Knopper med mer enn to knoppskjell, ikke utpreget blanke

hassel

- 9 Knopper rundaktige, utpreget butte, litt flattrukete, gulbrune eller grønnaktige, med svært tettstående skjell. Som regel mer eller mindre tydelige rester av kjertelhår på årsskuddene: **hassel**

- 9 Knopper noe spissere, med litt "uryddigere" skjell, ofte spraglet brunsvart og grønne, ofte påfallende små. Uten kjertelhår på kvistene, men årsskuddene kan være fløyelshårete eller dekket av harpiksvorter. **bjørk**

